

Основні тенденції соціально-економічного розвитку регіонів (за підсумками січня-травня 2015 року)

В цілому за підсумками п'яти місяців 2015 року під впливом продовження проведення антитерористичної операції на сході України соціально-економічна ситуація у більшості регіонів залишається складною, а саме: триває зменшення промислового та сільськогосподарського виробництва; обсягу експорту товарів, виконаних будівельних робіт, реальної заробітної плати; продовжується зростання обсягів заборгованостей до бюджету, з виплати заробітної плати, за спожиті житлово-комунальні послуги та енергоносії. Разом з тим, існують деякі позитивні зміни на регіональних ринках праці.

Промислове виробництво

За підсумками січня-травня 2015 року **обсяги промислового виробництва в Україні зменшились на 21,2%** (у січні-травні 2014 року – на 4,0%). Зменшення виробництва спостерігалось у **18 регіонах: від 0,6% у Сумській до у 8,3 раза у Луганській областях.** Окрім Луганської області, суттєве зменшення промислового виробництва спостерігалось у Донецькій (у 2,0 раза), Кіровоградській (на 22,4%), Харківській (на 18,9%), Закарпатській (на 14,4%), Чернігівській (на 13,1%), Миколаївській (на 13,0%) та Дніпропетровській (на 10,6%) областях.

Збільшення обсягів промислового виробництва спостерігалось у 7 регіонах: у Вінницькій (+10,2%), Рівненській (+8,6%), Житомирській (+6,4%), Хмельницькій (+5,6%), Волинській (+4,9%), Тернопільській (+1,5%) та Чернівецькій (+1,4%) областях.

Спад виробництва спостерігався у всіх основних видах¹ промислової діяльності, зокрема:

➤ **у добувній промисловості і розробленні кар'єрів – у 12 регіонах і в цілому по Україні на 25,5%.** Серед регіонів найбільше падіння спостерігалось у Донецькій (у 2,5 раза), Одеській (-30,3%), Рівненській (-23,6%), Чернігівській (-16,0%), Сумській (-15,6%), Кіровоградській (-13,8%) та Київській (-10,9%) областях. Серед основних видів продукції зменшено у 2,3 раза добування кам'яного та бурого вугілля, на 11,0% - металевих руд, на 6,1% - нафти сирої та газу;

➤ **у переробній промисловості – у 17 регіонах і в цілому по Україні на 20,5%, а саме:**

- **у виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів – у 16 регіонах,** із найбільшим скороченням у Донецькій (у 3,2 раза), Кіровоградській (-34,4%), Івано-Франківській (-33,9%), Сумській (-21,1%) областях та місті Києві (-18,7%). **По Україні зменшення склало 12,4%.** Серед основних видів продукції зменшилося зокрема на 6,1% виробництво м'яса та м'ясних продуктів; на 35,2% -

¹

інформація надана без показників Луганської області, по якій статистичні дані по видам промислової діяльності відсутні

перероблення та консервування риби, ракоподібних і моллюсків; на 22,6% - перероблення та консервування фруктів і овочів; на 17,4% - виробництво олії та тваринних жирів; на 9,4% - виробництво молочних продуктів; на 19,4% - виробництво хліба, хлібобулочних і борошняних виробів.

Основними проблемами у харчовій промисловості залишаються обмеження доступу продукції на ринки Російської Федерації та низька купівельна спроможність населення України.

- у *металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування* – у **18 регіонах**, з яких найбільший спад був у Донецькій (-40,7%), Чернігівській (-39,5%), Івано-Франківській (-28,3%), Хмельницькій (-25,1%) та Чернівецькій (-20,0%) областях. **По Україні в цілому падіння склало 25,5%**. Серед основних видів продукції, зокрема, зменшено на 25,3% виробництво чавуну, сталі, та феросплавів; на 41,5% – труб, порожнистих профілів і фітінгів зі сталі; на 22,1% – будівельних металевих конструкцій і виробів.

Основними проблемами у металургійному виробництві залишаються несприятлива зовнішня кон'юнктура на світових товарних ринках (падіння світових цін на сталь); висока енерго- та матеріалоемність виробництва, що спричиняє високу собівартість продукції; дефіцит коштів для інвестицій у модернізацію основних фондів, впровадження нових технологій та освоєння нових видів продукції; заборгованість з відшкодування ПДВ підприємствам-експортерам. Збут продукції на внутрішньому ринку ускладнюється тривалим падінням виробництва основних споживачів продукції металургії – галузей будівництва та машинобудування.

- у *машинобудуванні, крім ремонту і монтажу машин і устаткування* зменшено виробництво у **21 регіоні**, і в цілому **по Україні на 25,5%**. Серед регіонів найбільше падіння спостерігалось у Херсонській (-49,9%), Донецькій (-43,7%), Чернігівській (-39,6%), Чернівецькій (-36,2%), Полтавській (-34,4%), Харківській (-32,1%) областях. Зокрема, зменшено у 6,3 раза виробництво автотранспортних засобів; у 4,0 раза – виробництво залізничних локомотивів і рухомого складу; на 41,3% – виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції; на 44,1% – машин і устаткування для металургії; на 40,9% – машин і устаткування для добувної промисловості та будівництва.

Основними проблемами машинобудування є низький рівень конкурентоспроможності продукції; різке скорочення обсягів споживчого кредитування, як наслідок, падіння попиту; значна девальвація гривні (частка імпоротної продукції у структурі проміжних витрат машинобудування у 2013 році становила 46,1%).

- у *виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції* – у **16 регіонах**, з яких найбільше у Донецькій (-43,7%), Дніпропетровській (-24,5%), Харківській (-24,2%), Запорізькій (-13,1%), Вінницькій (-12,7%), Кіровоградській (-11,4%) областях. В цілому **по Україні спад виробництва становив 12,9%**. Серед основних видів продукції зменшено

на 36,3% виробництво гумових виробів; на 15,5% - пластмасових виробів; на 19,4% - виробництво скла і виробів зі скла; на 32,3% - вогнетривких виробів; на 16,8% - цементу, вапна та гіпсових сумішей; на 9,8% – керамічних плиток і плит.

- у **виробництві хімічних речовин і хімічної продукції** – у **17 регіонах і в цілому по Україні на 23,7%**. Серед регіонів найбільше падіння спостерігалось у Донецькій (у 4,7 рази), Полтавській (у 2,3 рази), Тернопільській (-45,8%), Хмельницькій (-43,2%), Чернівецькій (-39,0%), Львівській (-35,5%) областях. Серед основних видів продукції зменшено випуск основної хімічної продукції, добрив і азотних сполук, пластмас і синтетичного каучуку в первинних формах – на 21,8%; фарб, лаків і подібної продукції, друкарської фарби та мастик – на 29,0%; виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів – на 13,2%.

До основних проблем хімічної галузі належить скорочення споживання на внутрішньому ринку мінеральних добрив вітчизняного виробництва, що зумовлено їх низькою конкурентоздатністю через підвищення вартості природного газу та енергоносіїв, порівняно з аналогічною продукцією імпортного походження; відсутність видобутку вітчизняної сировини для фосфорних та калійних добрив; несприятлива цінова кон'юнктура на світових ринках.

- у **виробництві коксу, продуктів нафтоперероблення падіння виробництва по Україні становило 48,1%**, зокрема: у Донецькій (у 2,1 рази), Запорізькій (-23,6%) та Харківській (-12,8%) областях. Зокрема, на 42,7% зменшилось виробництво коксу та коксопродуктів.

- у **виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності** – у **16 регіонах**, з яких найбільше у Донецькій (у 6,8 рази), Черкаській (-47,8%), Чернігівській (-23,6%), Одеській (-22,6%), Херсонській (-21,6%) областях та місті Києві (-21,6%). **В цілому по Україні спад виробництва становив 13,4%**. Серед основних видів продукції зменшено виробництво паперу та паперових виробів – на 16,6%; у поліграфічній діяльності, тиражуванні записаної інформації – на 29,6%.

- у **текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів** – у **13 регіонах**: найбільше у Донецькій (у 6,0 рази), Миколаївській (-48,1%), Хмельницькій (-36,6%), Одеській (-28,8%), Чернігівській (-25,5%) та Запорізькій (-20,2%) областях. **По Україні падіння склало 12,2%**. Загалом, зменшено на 8,4% виробництво одягу; на 24,4% - взуття; на 25,2% - шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів; на 9,3% - текстильне виробництво.

- у **виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів** – у **5 регіонах і по Україні на 13,2%**. Серед регіонів найбільший спад спостерігався у Донецькій (у 2,9 рази), Закарпатській (-32,2%), Київській (-13,2%) областях та м. Києві (-12,0%).

➤ **постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** – у **15 регіонах**, з яких найбільше у Дніпропетровській (-35,8%), Харківській (-33,8%), Донецькій (-27,2%), Київській (-26,2%) та Чернігівській (-17,2%) областях. В цілому по Україні падіння виробництва становило **15,6%**.

Сільське господарство

У січні-травні 2015 року сільське господарство більшості регіонів характеризувалось негативною динамікою виробництва, що обумовлено виключно зменшенням виробництва у тваринництві². **Обсяги виробництва сільськогосподарської продукції зменшилися у 20 регіонах** (від 0,3% у Житомирській до у 2,2 раза у Луганській областях), **і в цілому по Україні – на 5,4%** (у січні-травні 2014 року – зростання на 4,7%).

Зростання виробництва спостерігалось у 4 регіонах: Вінницькій (на 11,7%), Херсонській (на 2,8%), Тернопільській (на 2,7%) та Івано-Франківській (на 1,1%) областях.

Серед основних видів продукції тваринництва зменшилося виробництво:

м'яса у 17 регіонах (від 0,2% у Дніпропетровській до у 2,3 раза у Луганській областях), **по Україні – на 3,3%;**

молока у 22 регіонах (від 0,1% у Херсонській і Харківській до 32,8% у Луганській областях), **по Україні – на 4,2%;**

яєць в 11 регіонах (від 0,3% у Чернігівській до у 7,6 раза у Луганській областях), **по Україні – на 12,9%.**

У січні-травні 2015 року порівняно з січнем-травнем 2014 року **поголів'я великої рогатої худоби зменшилось у 23 регіонах** (від 1,2% у Харківській до 39,2% у Луганській областях), **по Україні – на 8,0%; свиней - у 16 регіонах** (від 0,2% у Запорізькій до 32,6% у Луганській областях), **по Україні – на 3,0%; птиці – у 14 регіонах** (від 0,5% у Дніпропетровській до у 4,0 раза у Луганській областях), **по Україні – на 7,3%.**

Слід зазначити, що значні втрати сільгосптоваровиробники в східних регіонах мають в результаті проведення бойових дій: зруйновано і пошкоджено об'єкти агропромислового комплексу та сільськогосподарську техніку.

Капітальні інвестиції

На початку 2015 року продовжується негативна динаміка попередніх років щодо спаду інвестиційної активності в Україні. За підсумками січня-березня 2015 року підприємствами та організаціями країни за рахунок усіх джерел фінансування **освоєно близько 44,7 млрд. грн. капітальних інвестицій, що у порівнянних цінах на 14,8% менше від обсягу капітальних інвестицій за січень-березень 2014 року.** Негативна динаміка спостерігалася у **20 регіонах**, серед яких зменшення варіювало від 0,5% у Київській до у 16,9 раза в Луганській областях.

Збільшення обсягів капітальних інвестицій спостерігалось у Волинській області – у 1,7 рази (за інформацією області найбільшу частку капітальних інвестицій (58,2%) освоєно підприємствами промислових видів діяльності області. Це, в першу чергу, зумовлено інвестуванням підприємств переробної промисловості, які склали 97,4% від усіх інвестицій у розвиток промисловості. Найбільшими інвесторами переробної промисловості були підприємства з

²

до червня місяця кожного року валова продукція сільського господарства обраховується без врахування рослинництва

виготовлення виробів з деревини, паперу та поліграфічної діяльності (79,0% від загального обсягу промисловості), зокрема деревообробне підприємство ТзОВ «Кроноспан УА» у м. Нововолинську).

Крім Волинської області зростання капітальних інвестицій у січні-березні 2015 року спостерігалось також у Хмельницькій – на 12,1%, Сумській – на 9,8%, Черкаській – на 4,7% областях та м. Києві – на 31,7%.

Із загального обсягу освоєних капітальних інвестицій 59,0% припадало на 3 регіони: м. Київ (42,6%), Дніпропетровську та Київську області (8,2% кожна).

Для більшості регіонів головним джерелом інвестування залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 68,5% загального обсягу по Україні капітальних інвестицій.

Обсяг капітальних інвестицій на одну особу в середньому по Україні становить 1044,6 грн. (проти 940,7 грн. у січні-березні 2014 року). При цьому, територіальна диспропорція щодо обсягів капітальних інвестицій на одну особу складає 72,2 рази (максимальне значення у січні-березні 2015 року спостерігалось у м. Києві – 6719,2 грн., мінімальне у Луганській області – 93,0 грн.).

Прямі іноземні інвестиції

У зв'язку з воєнними діями на сході України, анексією Криму, макроекономічною дестабілізацією, зниженням міжнародними рейтинговими агентствами кредитних рейтингів України триває скорочення прямих іноземних інвестицій.

Станом на 01.04.2015 загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, залучених в економічний розвиток України з початку інвестування склав 41,1 млрд. дол. США, що **на 4,7 млрд. дол. США або на 10,2% менше ніж на початок 2015 року.**

Зменшення іноземних інвестицій спостерігалось в усіх регіонах (з яких найбільшого в абсолютному значенні зменшення зазнали м. Київ (–2464,2 млн. дол. США), Дніпропетровська (–523,2 млн. дол. США) та Донецька (–359,3 млн. дол. США) області.

Станом на 1 квітня 2015 року на одну особу в середньому по Україні припадало 958,8 дол. США прямих іноземних інвестицій. Територіальні диспропорції за цим показником практично не змінились від початку звітного року і склали 154,4 рази (максимальне значення спостерігалось у м. Києві – 7166,0 дол. США, мінімальне – у Тернопільській області – 46,4 дол. США).

Будівельна діяльність

Дефіцит інвестиційних ресурсів зумовив скорочення обсягів будівництва. У січні-травні 2015 року підприємствами України було виконано будівельних робіт на суму 15,7 млрд. гривень. **Індекс будівельної продукції у січні-травні 2015 року становив 68,8% до обсягів виконаних у січні-травні 2014 року.**

Негативна динаміка спостерігалася у 21 регіоні, в яких скорочення будівельної діяльності варіювало від 1,1% у Миколаївській до у 9,0 раза у Луганській областях.

При цьому, за інформацію Луганської облдержадміністрації, в результаті проведення активних бойових дій, на території області зруйнована значна кількість будівель як житлових, так і нежитлових, інженерних споруд. Відповідно, будівництво не проводилося, і основна робота на підконтрольній українській владі території була направлена на ремонт та відновлення пошкоджених об'єктів.

Окрім Луганської області, найбільше зменшення спостерігалось у Донецькій (у 4,4 раза), Одеській (у 2,3 раза) та Рівненській (у 2,0 раза) областях.

Нарощення обсягів будівництва спостерігалось лише у **4 регіонах**: Волинській (+13,1%), Львівській (+7,4%), Тернопільській (+3,8%) та Хмельницькій (+2,4%) областях.

У січні-березні 2015 року було **введено в експлуатацію** 1620,4 тис.м.кв. житла, що на **19,3% менше ніж у січні-березні 2014 року**. Негативна динаміка спостерігалася у **15 регіонах**, серед яких найбільше обсяги введеного в експлуатацію житла скоротилися в Донецькій (у 27 разів), Луганській (у 14,3 раза), Івано-Франківській (у 2,2 раза), Одеській (у 2 раза) областях.

Збільшення обсягів введеного в експлуатацію житла спостерігалось у **10 регіонах** і варіювало від 0,4% у Хмельницькій до більше ніж 1,7 раза у Тернопільській областях.

Зовнішня торгівля

За підсумками січня-квітня 2015 року **зовнішня торгівля товарами** характеризувалась **позитивним сальдо в обсязі 597,6 млн. дол. США** (у січні-квітні 2014 року позитивне сальдо становило 350,6 млн. дол. США).

Позитивне сальдо спостерігалось у **21 регіоні**, з найбільшим його значенням у Дніпропетровській (1272,0 млн. дол. США), Донецькій (843,8 млн. дол. США), Запорізькій (688,6 млн. дол. США), Полтавській (246,6 млн. дол. США) та Миколаївській (235,5 млн. дол. США) областях.

Негативне сальдо зовнішньої торгівлі товарами сформувалось у **4 регіонах**: м. Київ (-1438,6 млн. дол. США), Київська (-299,5 млн. дол. США), Львівська (-187,2 млн. дол. США) та Луганська (-46,9 млн. дол. США) області.

За підсумками січня-квітня 2015 року **експорт товарів зменшився у 21 регіоні і в цілому по Україні на 34,6%** (у січні-квітні 2014 року – у 13 регіонах і по Україні на 7,3%). Серед регіонів найбільше зменшилися обсяги експорту товарів у Луганській (у 29,4 раза), Донецькій (у 2,6 раза), Кіровоградській (на 45,0%), Харківській (на 42,3%), Миколаївській (на 37,1%) та Полтавській (на 36,8%) областях.

Основними причинами є зниження цін та попиту на світових ринках. Ще однією із загальних причин стало ускладнення політико-економічних стосунків з Російською Федерацією, яка є основним ринком збуту для великої кількості

підприємств-експортерів (особливо в галузі машинобудування). Також негативно на діяльність експортерів вплинули заходи Національного банку України з валютного регулювання.

Збільшилися обсяги експорту товарів у 4 регіонах: Чернівецькій (на 10,6%), Тернопільській (на 7,7%), Волинській (на 2,7%) та Вінницькій (на 2,0%) областях.

У січні-квітні 2015 році **імпорт товарів по Україні зменшився** відносно січня-квітня 2014 року **на 37,1%**. **Відповідна динаміка спостерігалась в усіх регіонах**, де скорочення варіювало від 16,1% у Волинській до у 5,6 раза у Луганській областях.

Доходи місцевих бюджетів

За підсумками січня-травня 2015 року **доходи місцевих бюджетів** до загального та спеціального фонду (без трансфертів) **склали 46,1 млрд. грн.**

Найбільші обсяги доходів до місцевих бюджетів мали м. Київ (10,5 млрд. грн.), а також Дніпропетровська (5,2 млрд. грн.), Харківська (2,9 млрд. грн.), Донецька (2,6 млрд. грн.), Одеська (2,4 млрд. грн.), Київська та Львівська (2,2 млрд. грн. у кожній) та Запорізька (2,1 млрд. грн.) області.

Обсяг доходів місцевих бюджетів (без трансфертів) в розрахунку на душу населення склав в середньому по Україні 1074,8 грн. (проти 937,7 грн. у січні-травні 2014 року). При цьому, територіальна диспропорція доходів місцевих бюджетів (без трансфертів) на одну особу складає 9,6 раза (максимальне значення у січні-травні 2015 року спостерігалось у м. Києві – 3643,4 грн., мінімальне у Луганській області – 381,3 грн.).

Ринок праці

Станом на 01.06.2015 на обліку в державній службі зайнятості було зареєстровано 469,4 тис. осіб, яким надано статус безробітних, що **на 8,4% менше порівняно з початком 2015 року**. **Зменшення чисельності офіційно зареєстрованих безробітних** спостерігалось у **20 регіонах**: найбільше у Луганській (у 2,0 раза), Тернопільській (на 22,7%), Одеській (на 20,6%), Хмельницькій (на 17,5%) та Миколаївській (на 14,0%) областях.

Збільшення кількості офіційно зареєстрованих безробітних спостерігалось у **5 регіонах**: у Волинській (на 10,2%), Житомирській (на 6,7%), Рівненській (на 5,7%), Київській (на 4,5%) областях та м. Києві (на 7,1%).

Станом на **01.06.2015 рівень офіційно зареєстрованого безробіття становив 1,8%**. У розрізі регіонів рівень безробіття характеризувався значними розбіжностями від 0,6% у Луганській до 3,2% у Черкаській областях.

На 01.06.2015 на обліку в державній службі зайнятості перебувало **190,6 тис. молодих людей** у віці до 35 років, що становить 40,6% загальної чисельності офіційно зареєстрованих безробітних і їх **чисельність з початку 2015 року зменшилася на 12,5%**. **Кількість офіційно зареєстрованих безробітних серед молоді зменшилася у 22 областях**, серед яких найбільше у Луганській (у 2,1 раза), Тернопільській (на 35,2%), Івано-Франківській (на 23,3%),

Хмельницькій (на 21,7%), Закарпатській (на 20,0%) та Донецькій (на 18,9%) областях.

Зростання кількості офіційно зареєстрованої безробітної молоді спостерігалось у **3 регіонах**: у Київській (на 3,1%), Житомирській (на 1,1%) областях та м. Києві (на 1,6%).

Серед найбільших проблем, що існують на ринку праці, можна виділити: складну суспільно-політичну та економічну ситуацію в країні; підвищені вимоги роботодавців до якості професійної підготовки кадрів, їх досвіду роботи, при запропонованому мінімальному рівні оплати праці; невідповідність попиту на робочу силу та її пропозиції в професійно-кваліфікаційному розрізі.

Доходи населення

Реальна заробітна плата у січні-травні 2015 року порівняно з відповідним періодом 2014 року зменшилася в середньому по Україні на **23,5%**, тоді як у січні-травні 2014 року проти січня-травня 2013 року вона зросла на 0,7%. **Зменшення реальної заробітної плати спостерігалось в усіх регіонах**: від 17,0% у Донецькій до 37,0% у Луганській області.

Номінальна середньомісячна заробітна плата у січні-травні 2015 року по Україні склала **3788,0 грн.** Серед регіонів лише у 3 регіонах номінальна заробітна плата перевищує середню по Україні: у м. Києві – на 2366,0 грн., Донецькій області – на 796,0 грн., Дніпропетровській області – на 248,0 грн.

Залишається значною територіальна асиметрія за розміром середньомісячної заробітної плати, яка у січні-травні 2015 року складала 2,3 раза (максимальне значення у м. Києві – 6154,0 грн., мінімальне – у Тернопільській області – 2647,0 грн.).

Заборгованість з виплати заробітної плати

Станом на 1 червня 2015 року **обсяг боргу** з виплати заробітної плати по Україні (без включення частини зони проведення антитерористичної операції) становив **1811,3 млн. грн. і збільшився від початку 2015 року на 37,2%.**

Зростання боргу спостерігалось у **20 регіонах**, серед яких найбільше у Луганській (у 6,1 раза), Одеській (в 1,8 раза), Вінницькій (в 1,7 раза), Тернопільській (в 1,6 раза), Харківській (в 1,5 раза) та Волинській (на 47,4%) областях.

Зменшення заборгованості мало місце у **5 регіонах**: Івано-Франківській (на 36,7%), Житомирській (на 27,4%), Дніпропетровській (на 20,5%), Рівненській (на 9,4%) областях та м. Києві (на 8,2%).

Серед регіонів найбільші суми боргу спостерігалися у Донецькій – 398,5 млн. грн. (або 22,0% від загальної суми боргу по Україні), Луганській – 380,6 млн. грн. (21,0%), Харківській – 178,0 млн. грн. (9,8%) та Київській – 128,8 млн. грн. (7,1%) областях.

У структурі заборгованості 74,0% загальної по країні заборгованості припадає на **економічно активні підприємства**, борг яких станом на 1 червня

2015 року становив **1340,3 млн. грн. і збільшився з початку поточного року на 39,9%**. Зростання заборгованості спостерігалось у 20 регіонах: від 6,6% у Чернівецькій до у 8,6 рази у Луганській областях. Борг по виплаті заробітної плати зменшився на економічно активних підприємствах Київської (в 11,1 рази), Дніпропетровській (на 26,5%), Рівненській (на 14,1%), Житомирській (на 13,5%) областей та м. Києва (на 13,4%).

Зростання заборгованості із заробітної плати в основному зумовлено довготривалими процесами макроекономічного характеру: погіршенням фінансової ситуації в країні, девальвацією національної грошової одиниці, нестабільністю банківської системи, втратою суб'єктами господарювання окремих ринків збуту продукції.

Розрахунки населення за житлово-комунальні послуги

З початку поточного року **нарощення обсягу боргу населення за житлово-комунальні послуги в цілому по Україні склало 1,1%, і станом на 01.06.2015 року його загальний обсяг становив 12545,2 млн. грн. Збільшення заборгованості спостерігалось у 9 регіонах:** від 3,5% у Рівненській до 30,7% у Донецькій областях.

Серед регіонів найбільшими боржниками залишалися: Дніпропетровська (2338,3 млн. грн.), Харківська (1777,7 млн. грн.), Донецька (1324,9 млн. грн.) області та м. Київ (1323,3 млн. грн.), на які припадало 53,9% загального боргу по Україні.

Зменшення заборгованості спостерігалось у 16 регіонах: від 0,8% в Одеській до 35,1% у Черкаській областях.

Розрахунки усіх споживачів за енергоносії

Незадовільною залишається ситуація із погашенням боргів за енергоносії. За січень-травень 2015 року **борг споживачів за природний газ склав 9,6 млрд. грн. і з урахуванням боргів попередніх років станом на 1 червня 2015 року становив 34,7 млрд. грн. У січні-травні 2015 року середній рівень розрахунків споживачів за природний газ по Україні склав 71,8%** (проти 82,8% на початок року). Станом на 01.06.2015 року найбільшими боржниками за спожитий природний газ серед регіонів були: Донецька (6726,3 млн. грн.), Дніпропетровська (4314,8 млн. грн.), Луганська (3369,4 млн. грн.), Харківська (2396,8 млн. грн.) області та місто Київ (3457,2 млн. грн.), сумарний борг яких становив 58,4% загальної заборгованості по Україні.

Низькими залишаються розрахунки підприємств комунальної теплоенергетики. Станом на 01.06.2015 рівень розрахунків в середньому по Україні становив 73,0%, і коливався в регіонах від 27,3% у Донецькій до 100,0% у Закарпатській областях.

Станом на 01.06.2015 **обсяг боргу за електроенергію порівняно з початком 2015 року зріс у всіх регіонах, що зумовило його приріст в цілому по Україні на 28,7%**. Найвище зростання серед регіонів спостерігалось у місті Києві

(в 11,7 раза), Запорізькій (у 2,1 раза), Житомирській (в 1,9 раза), Черкаській (в 1,8 раза), Полтавській (в 1,7 раза), Сумській та Чернігівській (в 1,6 раза в кожній) областях.

На 1 червня 2015 року з урахуванням боргів минулих років **загальний борг споживачів за електроенергію по Україні склав 24,5 млрд. грн.**, з яких 76,6% припадало лише на Донецьку (46,6%), Луганську (23,6%) та Дніпропетровську (6,5%) області.

Внутрішня торгівля

За січень-травень 2015 року **обсяг роздрібного товарообороту підприємств**, які здійснювали діяльність із роздрібною торгівлі та ресторанного господарства в цілому **по Україні склав 182,2 млрд. грн.**, що в порівнянних цінах **на 25,4% менше відповідних показників 2014 року.**

У зазначений період мало місце **зменшення** обсягів роздрібного товарообороту в **усіх регіонах**: від 9,5% у Львівській до у 7,2 раза у Луганській областях. Окрім Луганської області значне скорочення спостерігалось у Донецькій (у 3,8 раза), Полтавській (на 26,1%), Дніпропетровській (на 23,8%), Кіровоградській (на 23,6%), Миколаївській (на 23,0%), Хмельницькій (на 21,1%), Черкаській (20,3%) областях.

Найбільші обсяги роздрібного товарообороту серед регіонів спостерігалися в м. Київ (37839,8 млн. грн.), Дніпропетровській (18180,0 млн. грн.), Харківській (13948,9 млн. грн.), Одеській (13789,3 млн. грн.), Київській (11281,5 млн. грн.) та Львівській (10943,1 млн. грн.) областях, на які припадає 58,2% загальноукраїнського обсягу роздрібного товарообороту.

Ціни

У травні 2015 року по відношенню до квітня місяця ситуація на споживчому ринку у всіх регіонах характеризувалася уповільненням зростання цін. Так **індекс споживчих цін у травні становив 102,2% проти 114,0% у квітні місяці по відношенню до березня місяця.** Серед регіонів індекс споживчих цін варіював **від 100,9% у Хмельницькій до 104,0% у Донецькій областях.**

У травні 2015 року по відношенню до грудня попереднього року зростання споживчих цін варіювало **від 34,0% у м. Києві до 45,5% у Київській області**, і в середньому **по Україні становило 40,1%.**

В усіх регіонах серед товарів і послуг **найбільше** проти грудня 2014 року **зросли ціни** на:

житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива – від 42,0% у м. Києві до в 2,7 раза у Вінницькій області (по Україні – в 2,2 раза);

продукти харчування та безалкогольні напої – від 30,8% у Вінницькій області до 42,9% у м. Київ (по Україні – на 37,7%);

предмети домашнього вжитку, побутову техніку та поточне утримання житла – від 14,8% у Вінницькій до 39,7% у Дніпропетровській областях (по Україні – на 31,1%);

відпочинок і культуру – від 16,4% у Черкаській до 33,5% у Київській областях (по Україні – на 26,7%);

охорону здоров'я – від 15,4% у Тернопільській до 34,9% у Донецькій областях (по Україні – на 24,5%);

транспорт – від 16,4% у Сумській області до 29,1% у м. Київ (по Україні – на 21,3%).